Het uitdrukken der Gemoeds-aandoeningen bij den Mensch en de Dieren, door Charles Darwin, M. A., R. S., enz. Met photographische en andere afbeeldingen. Uit het Engelsch vertaald en van aanteekeningen voorzien door Dr. H. Hartogh Heys van Zouteveen. 's Gravenhage, Joh. Ykema. 1873. 435 bladz. in roy. 8°. Prijs *f* 7.70.

Het bekende werk van Darwin over de afstamming van den mensch heeft sedert zijn verschijnen vele pennen in beweging gebragt. Door sommigen is zijn stelsel, dat de mensch van eene lagere diersoort afstamt, toegejuicht; door verre de meesten echter is het verworpen, of liever, men heeft er den draak meê gestoken. De tegenschriften op Darwin's boek hebben hem genoopt van tijd tot tijd andere werken in het licht te geven, die met het onderwerp meer of minder in verband staan. Hij heeft ook nog meer dergelijke werken beloofd, die echter nog niet verschenen zijn.

Het tegenwoordige boek is zijnen oorsprong verschuldigd aan een uitstekend werk van den grooten Engelschen ontleedkundige sir Charles Bell, getiteld *The Anatomy and Philosophy of Expression*. In dat boek beweert de schrijver, dat de mensch begiftigd is met spieren, die alleen dienen om zijne gemoedsaandoeningen uit te drukken. Daar deze meening in strijd is met het betoog van Darwin, dat de mensch van eene lagere diervorming afstamt, was het zijn pligt de zaak aan een opzettelijk onderzoek te onderwerpen, en het tegenwoordige werk is het resultaat van dat onderzoek.

Hij heeft zich daartoe inderdaad veel moeite gegeven, gelijk uit dit werk ten duidelijkste blijkt. Dat echter zijne theorie er door bevestigd is, zouden wij niet durven beweren. Het werk zelf is intusschen ten hoogste belangrijk, en vreemde bijzonderheden, die de lectuur boeiend maken, worden op iedere bladzijde aangetroffen. Dat het een en ander alweder tot tegenspraak aanleiding zal geven, ligt in den aard der zaak.

Een doorgaand verslag van dit werk te leveren, is iets, waartoe wij geen kans zien en dat ook in dit tijdschrift niet te huis behoort.

De uitvoering is zeer prachtig en ongetwijfeld zeer kostbaar

voor den uitgever, waarom wij hopen dat een ruim debiet hem voor zijne moeite en kosten beloonen zal.

L.